

galilejec

Kristýna Freiová

GALILEJEC

KRISTÝNA FREIOVÁ

galilejec

přišel čas procitnout!

FJ Fortuna
Libri

Copyright © Kristýna Freiová, 2017
Cover photo © Dmitriy Cherevko/123rf, 2017
Cover design © Daniela Antalovská, 2017
Czech edition © Fortuna Libri, Praha 2017
Vydalo nakladatelství Fortuna Libri.

www.fortunalibri.cz

Elektronické formáty Dagmar Wankowska, LiamART
Odpovědná redaktorka Jana Semelková.

První elektronické vydání

Tato kniha je fikce. Jména, postavy, místa a události jsou buď výsledkem autorovy fantazie, anebo jsou použity fiktivně, a proto jakákoli podobnost se skutečnými živými či mrtvými osobami, obchodními společnostmi, událostmi či místy je čistě náhodná.

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být reprodukována, ukládána do informačních systémů nebo rozšiřována jakýmkoli způsobem, ať už elektronicky, mechanicky, fotografickou cestou nebo jinými prostředky bez souhlasu majitele práv.

ISBN 978-80-754-6156-8 (pdf)

I.

Dřevo leželo obnažené na tesařově stole, volně dýchalo a vonělo po celé místnosti. Dina na něj hleděla s úžasem. Připomínalo jí bezvládné tělo mladšího bratra. Jákoba pohřbili sotva před třemi týdny. Vzpomínka na jeho smrt byla živoucí a v noci jí nedala spát. Když zamyšleně hleděla na kus opracovaného dřeva, který se, jak se obávala, měl stát jejich novým stolem, nepovšimla si pohybu za svými smutkem shrbenými zády.

„Bude to pěkný stůl,“ řekl muž a jeho zvučný hlas pronikl do nitra Dinina srdce. Prostá a zcela nepodstatná věta působila v jeho podání tak konejšivě. Dině se zdálo, že odpovídá na její trápení. Právě proto ji mužova náhlá přítomnost nevylekala.

Pomalu se k němu otočila, usmála se a několikrát zamrkala, aby skryla slzy, které vyvěraly z hloubi její zraněné duše. Ač muž stál zády ke dveřím a bránil světlu, aby prozradilo rysy jeho tváře, Dina dobře věděla, čím hlas k ní promluvil. Byl to Ješua, nejmladší syn tesaře Josefa. Rozpoznala jen světlehnědé vlasy, které mu sahaly na ramena, vybavila si hustý vous stejné barvy, vysoké čelo, úzké pěkně tvarované rty, rovný nos, pevnou bradu a šedavé oči, které se trochu ztrácely pod nízko posazeným obočím. Byl

štíhlý, a ne příliš vysoký. Dina se na něj ráda dívala, ale teprve onoho jarního dne si to poprvé přiznala. Snad proto, že spolu nikdy, dokonce ani v dětství, nezůstali o samotě.

O pět let starší Ješua k ní přistoupil, aby ji vzal za ruku a políbil na tvář. Do ucha jí zašeptal slova soustrasti a ani na okamžik nepovolil stisk ruky. Když se oddálil, aby dlaní pohladil opracované dřevo ležící před ním, zdálo se Dině, že slunce, které tak náhle vyšlo, aby zahřálo jen ji, schovalo své paprsky za příkrov neproniknutelných mraků. Vzpomněla si totiž proč přišla.

„Matka mě poslala. Obává se, že nebudeme mít na zaplacení. Snad až příští měsíc. Otec stůl podle ní objednal za úplně jiných okolností. To je celá ona.“ Poslední větu sama přidala. Měla znít jako omluva. Měla říkat, vysvětlit, jak velice se za ni stydí a jak moc s jejím jednáním nesouhlasí. Na Ješuu její monolog žádný dojem neudělal.

„Nevadí. Zaplatíte, až budete moci. Bude hotový příští týden, jak jsme se dohodli,“ řekl docela samozřejmě. Dina se na tesaře zmateně podívala. V příštím okamžiku se jen marně snažila zachytět pláč, který byl směsí bolesti nad ztrátou bratra a vděčnosti z nenadálého projevu pochopení a velkorysosti. Plakala dlouho, schoulená na Ješuově hrudi. Ani nepostřehla, jak se stalo, že se ocitla v jeho hojivém objetí. Protože přesně takové bylo.

Když opouštěla tesařův dům, věděla, že za jiného muže se neprovdá.

*

Tesař Josef byl vážený a požehnaný muž. V Nazaretu se nenarodil, nepocházel z Galileje, přesto se právě zde rozhodl usadit. Ani jeho žena Maria, která postupně v prostorném domě, jež Josef vybudoval jako ostatní z bláta a cihel, porodila tři chlapce, nebyla zdejší.

Josef často sedával na střeše svého domu, jehož zdi obíli vápnem, a pozoroval zvlněnou krajinu, která Nazaret obklopovala. Zároveň si tím odpovídal na otázku, proč se rozhodl žít právě tady. Hory mu poskytovaly pocit bezpečí. Netoužil po velikém světě, stačil mu jen ten, který si vybudoval svou prací a který se rozhodl umístit nad údolím Bik'at Ksulot. V nočním tichu, když dům přes den plný života umlkl, čechrala Maria Josefovi drobnou rukou černý plnovous a smějíc se, přirovnávala svého muže k horám, které si tolik oblíbil.

„Jsi jako ony. Vysoký a neproniknutelný.“

Josef obvykle mlčel, nebo nesouhlasně cosi nesrozumitelného zamručel. Když pak naslouchal ženinu klidnému, pravidelnému dechu a poznal, že usnula, usmíval se. Byl šťastný.

I Maria byla šťastná. Jediné, co ji trápilo, bylo rozhodnutí starších synů nevěnovat se otcovu řemeslu. Pokaždé trnula, když si Jozue nebo Jan stáli za svým. Byla nakloněná jejich rozhodnutí, ale bála se, že nezbude nikdo, kdo by pokračoval v práci, která rodině zajistila více než dobré živobytí. Navíc viděla, jak se tím manžel trápí. Nerozuměl svým synům, ale neměl v povaze vzdorovat déle než několik dní. Beztak věděl, že bránit jim nemá smysl.

Když však Maria pohlédla na Ješuu, její mysl se uklidnila. Nejmladší syn měl tu zvláštní schopnost tišit vše rozbouřené jak v lidech, tak ve zvířatech. Věděla, že to bude právě on, kdo po otci řemeslo převezme. Také si již zvykla, že právě jeho miluje na širém světě nejvíce. Ač se snažila, aby její slabost nikdo neodhalil, tušila, že on to dobře ví. Zdaleka nebyl jediný. Právě po ní, jako jediný ze synů, Ješua podědil světlé vlasy i kůži, do které se neveysala okolní tvrdá krajina. Brala to jako dobré znamení. Věděla, že on ji neopustí. Pak tedy ať si po otci mohutní a černí chlapci dělají, co chtějí. A ani jeden z nich se nenechal pobízet.

Nejstarší Jozue si splnil sen a stal se obchodníkem s látkami. Mariini příbuzní v Judsku mu při tom vypomohli. Časem se

usídlil v Jeruzalémě a pořídil pro sebe, svou krásnou ženu Miriam a svých pět dětí nádherný dům.

Ani prostřední Jan nesdílel otcovu lásku k horám. Stačila však jedna návštěva Genezaretského jezera a Janova duše se nenávratně ztratila v jeho vlnách. Stal se prosperujícím rybářem a odstěhoval se do Kafarnaumu, kde se i oženil.

Modlitby obou rodičů byly ale nakonec vyslyšeny. Ješua se bez jakýchkoliv protestů ujal otcova řemesla a pro klid Mariiny duše zbývalo jen jediné – aby se oženil. Zvykla si na rozruch v domě i přilehlé zahradě, který trojice chlapců byla schopná vyvolat. Dům jí přišel náhle prázdný. Bylo třeba ho zaplnit.

*

Nazaret odpočíval ve stínu pohoří, kterému zdejší lidé neřekli jinak než Nazaretské. Tím si ho přivlastňovali. Bylo jejich, a proto je chránilo. Věděli, že jsou z jeho vrcholků pozorováni Božími anděly, které nikdo nikdy nespátlil, ale žádný o jejich existenci nepochyboval. Vláhu vesničanům přinášely tři sezónní říční toky, Nachal Mizra, Nachal Tavor a ze severu Nachal Cipori. Díky nim se místní mohli věnovat nejen řemeslům a pastevectví, ale příležitostně i zemědělství. Život zde nebyl snadný, ale nazaretští spatřovali v každodenních těžkostech jen potvrzení vlastní výlučnosti. Každý by dokázal žít u jezera jako lidé z Tiberiady nebo Kafarnaumu. Ale ten, kdo ob stojí v horách, si zaslouží zvláštní pozornost. Bůh ho bude milovat o to víc.

Dinin otec Moše byl pastýř, ale také zemědělec a obchodník s révou. Příliš se mu nedařilo, protože nebyl schopný soustředit se na jednu věc pořádně. Stále čekal, že jednoho dne smůlu prolomí. Své naděje vkládal do syna Jáкова. Chlapcova náhlá smrt ho nevýslovně zdrtila. Jeho bezvládné tělo objevili ostatní pastýři v proláklíně. Leželo vedle ovce, kterou se zřejmě pokoušel

zachránit. Ve vesnici nebyl nikdo, kdo by rodinu mrtvého hochu nelitoval.

Kromě Diny Moše jiné děti neměl. Příbuzní se dávno odstěhovali na míle daleko. Po synově smrti ztratil o všechno zájem. Zanedbával své povinnosti až na jedinou. Zavřený v přístěnku starého otcova domu trávil hodiny a dny v modlitbách. Sára, jeho manželka, s paličatostí odhodlaných žen zastávala práci, kterou muž odmítl vykonávat. Dina se snažila vypomáhat, kde mohla, ale stejnou měrou přemlouvala otce, aby se k nim vrátil. Několikrát se dceři skoro podařilo otce přes zavřené dveře jeho útočiště přesvědčit, ale v poslední chvíli si zlomený muž vše rozmyslel. Voda i jídlo, které Dina otci tajně přinášela, protože matka se rozhodla muže k rozumu přivést násilím, mizelo. Proto Dina neztrácela naději a důvěru v jeho touhu po životě. Viděla v něm trucovité dítě, kterému se musí vycházet vstříc, aby pochopilo, že je stále milováno, a proto se nemusí obávat svůj dočasný úkryt opustit.

Dina zdědila po otci vroucnou bohabojnost a nesdílela touhu svých sousedů po výlučnosti. Modlila se po svém. Rozmlouvala s Bohem, ať prala prádlo u řeky, přinášela vodu od studny, anebo dohlížela na ovce při pastvě. Vždy se při svých důvěrných rozmluvách s nebeským Otcem usmívala a ani trochu jí nevadilo, že se jí ostatní ženy posmívají.

Dina nepřijala jen otcovu vroucnost v modlitbách, ale i nevšední krásu. Dlouhé tmavé vlasy nosila vždy spletené do volného copu, který v plné tíži nechávala spočinout na rameni. Klenuté čelo bylo tak hladké, že se od něj odráželo ranní slunce a nikdy se na něm neobjevila jediná krůpěj potu. Úzké a vysoko posazené obočí nechalo vyniknout světle hnědým očím, jedinému, co zdědila po matce. Drobný nos a kulatou bradu symetricky doplňovaly široké rty. Matka vždy s obdivem pohlížela na dceřinu postavu. Dle jejího mínění slibovala dostatečný počet zatím nenarozených dětí. Dina na svém širokém

hrudníku, útlém pasu a oblých bocích nic takového nepozorovala a matčiny poznámky jí přišly nepatřičné.

Nikdy nesnila o ničem zvláštním, o ničem, co by se dalo pojmenovat, až do onoho dne, kdy navštívila tesařův dům.

*

Sára plakala a bědovala. Bránila vlastním tělem tesařům v průchodu. Na stůl, který přinesli k jejím dveřím, se nemohla ani podívat.

„Odneste si jej. Dina vám přece řekla, že žádný stůl nechceme. Nebo snad ne?“ křičela a přitom se rozhlížela po dceři, kterou sama poslala hned z rána s ovcemi na pastvu. Teď toho litovala. Byla však rozhodnutá vyřešit situaci sama. Stůl nesměl překročit práh jejího domu. Musí si jej odnést. Ať to ví celá Galilea, že si raději užene ostudu, než aby něco platila, nebo nedej bože někomu dlužila. Hněvala se na dceru, že zakázku nedokázala zrušit. Věděla, že nemají peníze, a jestli to takhle půjde dál, ani žádné mít nebudou. Teď, když z Jeruzaléma přišly zvěsti o nových daních.

„Ale no tak, Sáro, ten stůl je váš. Zaplatíte, až budete mít,“ snažil se Josef domluvit ženě.

„Ani nápad. Copak nevíte, co nás postihlo? My si žádný stůl nemůžeme dovolit. Kde je jenom Dina? Ona vám to potvrdí. Konečně by udělala něco pořádně. Je jako její otec. Oba se neustále schovávají.“

Josef praštil částí těžkého stolu, kterou držel, o zem, přímo sobě na nohu. Zkřivil tvář bolestí a z očí mu vytryskly slzy. „Zatraceně, ženská,“ zahulákal a chytil se za nárt v sandálu. To Sáru na okamžik umlčelo.

Ješua pozoroval celou scénu s klidem sobě vlastním. I on spustil stůl do prachu před Mošeho domem a přešel k otci, aby mu jen letmo položil ruku na rameno. Muž přestal úpět a svět

kolem něj získal zpět své obrysy. V tu chvíli se přes dav lidí, kteří se přišli podívat a vše s pobavením sledovali, prodrala Dina. Celá zadýchaná tázavě hleděla na matku, která jí oplácela vyčítavým pohledem.

„Matko, co to tu provádíš? Je tu celá vesnice,“ vysoukala ze sebe, když jí to během namožené plíce konečně dovolily. Sára se pohrdlivě rozhlédla po všech přítomných sousedech a mávla nad tím rukou.

„Ať si. Spíš ty mi řekni, dcero, zda jsi správně předala můj vzkaz. Myslela jsi vůbec na svého ubohého otce? Že nemyslíš na mě, na to jsem si zvykla.“

Dina se zarazila. O výsledku své návštěvy v tesařově domě s nikým nemluvila. Vše si chtěla ponechat jen pro sebe a navíc, matka by ji poslala znovu. Dina bezradně zabloudila pohledem k Ješuoovi, který na nic nečekal a se zcela vážným výrazem ve tváři řekl:

„Jistěže vzkaz vyřídila. Je to hodná dcera. Bude ale nejlepší, když nás necháš promluvit se svým mužem. Zaveď mě k Mošemu.“

Dinu při jeho slovech zaplavil pocit úlevy. Josef se zájmem sledoval, co se bude dít, a najednou mu bylo jedno, jestli si stůl odnese nebo ho nechá hnit před Mošeho domem. Sára s otevřenou pusou a bez jediného protestu pokynula mladému tesaři, aby ji následoval.

Když přišli k přístěnku, ve kterém Moše přebýval, vztáhla Sára ruku ke dveřím, aby na ně zaklepala. Ješua ji něžně uchopil za zápěstí, aby jí v tom zabránil.

„Nech mě s ním,“ řekl jen a Sára našťavaně odešla. Dina se nelslyšně připlížila z druhé strany domu, aby jí nic neuniklo. Ostatní postávali opodál a natahovali krky, aby viděli i slyšeli, co se bude dít. Ješua položil ruku na plochu dveří a promluvil.

„Moše? Slyšíte mě? To jsem já, Ješua, syn Josefův.“

Za dveřmi se cosi pohnulo. Ješua to přijal za odpověď.

„Moše, nikdo nemusí dělat, co sám nechce, tak jen klidně zůstaňte, kde jste. Jen bych vás rád pokorně a s největší upřímností požádal o Dininu ruku.“

Dveře přístěnku se pomalu otevřely a Ješuův odhodlaný a přitom měkký pohled spočinul na Mošeho zarostlé tváři. Ten však netušil, čemu se podívat víc. Zda tomu, co právě slyšel, nebo tomu, že otevřel dveře někomu jinému než Božímu poslu, kterého si od Pána již několik dní vyprošoval.

Dina vyšla zpoza domu, kde jí, jak doufala, neuniklo jediné slovo. Usmívala se a zároveň rudla, když si uvědomila, že se vše odehrálo před zraky celého Nazaretu. Ješua otevřel dveře přístěnku dokořán a pomohl Mošemu vyjít ven. Držel ho pod paží a konečně se podíval na Dinu.

„Tedy jen pokud bude tvá dcera souhlasit.“

II.

Noc před svatbou, se zdál Dině živý sen. Šla v davu pokřikujících lidí. Cítila všechny pachy ulice. Prach cesty, který zvířilo množství lidských nohou, jí vnikal do očí, těžce se jí dýchalo. Rozhlížela se kolem sebe, ale neviděla nikoho známého. Nevěděla jistě, o jaké místo se jedná, přesto odtušila, že se ocitla mezi zdmi Jeruzaléma. Dostala strach. Ve velikém městě sama nikdy nebyla.

Nějaká žena před ní ztratila rovnováhu a upadla. Dina k ní přidřepla, aby jí pomohla zpět na nohy, než ji nezadržitelně postupující dav ušlape. Když ženě pohlédla do tváře, zaradovala se, protože v ní poznala Ješuvu matku, svou budoucí tchyni. Její měkká tvář byla zkřivená bolestí a rozmočená od slz. Dina starší ženu podepřela, aby společně s ní postupovala ulicí. „Ani nevíte, jakou mám radost. Už jsem myslela, že jsem zůstala úplně sama. Nevíte, co se tu děje?“

Žena na ni pohlédla s bolestí, jakou Dina ještě nikdy u žádného člověka nespatriila. V pohledu zastřeném slzami zahlédla ještě něco, výčitku a snad i zlobu. Maria se na ni obořila se slovy:

„Cožpak ty to nevíš? Oni ho zabijí a je to tvá vina. Jsi jeho žena. Měla jsi ho zadržet doma. A ty jsi neudělala nic. Ještě jsi ho podporovala. Je to jen tvá vina.“

Dina zůstala ochromeně stát v proudu pokřikujících lidí. Konečně k ní jejich hlasy dolehly natolik, aby rozpoznala, co volají. Chtěli jeho smrt. Volali po ní, jako by se dala koupit na tržišti, jako by celý Jeruzalém netoužil po ničem jiném. Nemohla se pohnout a dav lidí ji obtékal jako kámen vzdorující říční vodě.

Pak ji vzal někdo za paži. Byla to žena s rusými vlasy. Dina si byla jistá, že ji nezná, protože by si tak krásnou ženu zapamatovala.

„Neboj se,“ řekla kráska, jako kdyby se znaly odjakživa. „Znáš jeho slova lépe než kdokoliv jiný. Musíš na sebe dávat pozor, drahá, už tě neopustím. Půjďme spolu.“ Pak uchopila Dinu kolem ramen a vybídla ji, aby pokračovala v cestě zvedající se do kopce, kde dav trochu zpomalil.

Dina stále nic nechápala. Chtěla zavřít oči, doufala, že jde o sen, ze kterého se probudí. Když sklopila zrak, všimla si velkého břicha slibujícího brzké narození dítěte. To ji zmátlo a poděsilo ještě víc. Obrátila se na společnici, která její pohled vycítila a přitiskla ji k sobě o to silněji.

Dav se náhle zastavil, aby se vzápětí před dvojicí žen roze-
stoupil. Rusovlasá žena se pustila Dininy paže.

„Dál musíš sama,“ řekla a ztratila se v davu.

„Ne, počkej! Vrať se, prosím. Bez tebe to nezvládnou,“ volala Dina úpěnlivě. Strachy se jí podlamovala kolena.

„Řekla jsem, že tě neopustím. Sejdeme se nahoře. Ale tato cesta patří jen tobě,“ zaslechla ještě vzdalující se hlas. Dina tedy vykročila. Postávající lidé na ni upírali své zraky. Nemohla z nich vyčíst nic, co by jí pomohlo.

Když zbývalo překonat už jen poslední kus cesty, která vedla z města po kamenech do příkrého svahu, přistoupil k ní muž oděný v černých šatech a pomohl jí zvládnout nerovný terén. Vděčně se na něj usmála, ale on jen zavrtěl hlavou, jakoby si její vděčnost nezasluhoval, a vytratil se stejně rychle, jako se objevil.

Ulevilo se jí, mohla se konečně rozhlédnout, co však spatřila, stahovalo její hrdlo a nutilo odvrátit zrak. Proti ní se tyčilo několik ohromných křížů. Slyšela o nich vyprávět, ale nikdy ji nenapadlo, že je uvidí na vlastní oči. Pak spočinula pohledem na prostředním z nich a srdce se jí málem zastavilo hrůzou. Maria měla pravdu a ti lidé dostali, co chtěli. Nechápala. Zhroutila se k zemi, ale čísi ruka ji znovu podepřela. Rusovlasá žena měla v očích slzy a právě v jejích průzračně modrých očích se Dina ztratila, než procitla.

Probudila se promočená do poslední nitky. Chtěla křičet, ale hlas se zadrhl kdesi v jejím hrdle. Ať to bylo slušné či ne, Dina přes sebe přehodila pléd z ovčí vlny a vyběhla do ulic probouzejícího se Nazaretu. Nezadržitelný pláč, který ji trhal na kusy, poděsil Mariu, která přišla otevřít, aby odpověděla na naléhavé bušení do domovních dveří. Dina se zarazila, když tchyni spatřila. Beze slova proběhla kolem ní a zastavila se u Ješuvých nohou, když zrovna vycházel ze zadní části domu.

„Měla jsem sen. Byl strašný. Nemůžeš si mě vzít za ženu. Bude tě to stát život.“

„Co říkáš, milovaná?“ podivil se Ješua a pomohl jí vstát a konejšivě ji objímal. „Ať jsi viděla cokoli, zapomeň na to, ten sen nepatřil tobě. Nepatřil nikomu z nás. Miluji tě, a to je to jediné, čemu bys měla věřit.“

*

Na konci vši té obřadnosti byl Mošeho přístěnek, kam byli Dina s Ješuu odvedeni, aby před velikou hostinou strávili několik prvních okamžiků manželství o samotě. Mladá žena skrývala rozrušení, ne ze svatby, ale ze společné budoucnosti, jejíž střípek možná zahlédla. Těžké myšlenky zbraňovaly štěstí a radosti převzít vládu nad její bytostí.

Dříve nepoznala takový zmatek, věděla, co je trápení, ale nikdy předtím nevěděla, co znamená sdílet život s někým jiným. Ano, měla otce, matku, bratra, ale to nebylo stejné. Oni jí darovali život, byli jí nejbližší. Ač je milovala sebevíc, necítila za ně zodpovědnost. Zodpovědnost, která plynula ze skutečnosti, že si ji Ješua zvolil. Dal jí důvěru. Mnoho se toho od ní očekávalo. Obávala se, jak obstojí. Jak obstojí ve světě, který jim oběma mohl přichystat tak krutou budoucnost.

Ač ani na okamžik nepozbyla víry v Boha, měla neodbytný pocit odcizenosti a samoty. Jak jen byli jako lidé bezmocní, osamocení, Bůh byl tak daleko, musel být, jak by mohl jinak dovolit, co spatřila ve snu?

Vše si musela nechat pro sebe, nesměla dál rozvíjet takové myšlenky, protivily se zákonu. Ani Ješua si nesměl ničeho povšimnout, on především. Jak by jen vypadala před manželem, kdyby věděl, že se nemůže zbavit myšlenky na jeho smrt? A co víc, rouhá se proti zákonu, proti Bohu. Možná by měla jít za rabínem, ano, možná ano. Ale teď především nesměl nikdo nic poznat.

Ješua Dinu pozoroval. Chtěl odlehčit její bolesti slovem i skutkem. Jak málo času měli. Za okamžik pro ně přijdou, aby je znovu vtáhli do svatebního veselí. Stala se mu nejbližším člověkem, ji si zvolil. Ona bude první, kdo uslyší pravdu. Prozatím Dinu nechtěl děsit slovy, která by v tak krátkém okamžiku, jež jim byl ponechán, stěží pronikla k srdci ztraceném v záplavě představ. A tak jí nabídl náruč. Přijala ji s vděčností. Vždyť i v ní se skrývala odpověď na všechny její otázky, lék na bolest, kterou cítil společně s ní.

*

Novomanželé znovu osaměli. Dina už déle nedokázala skrývat bolest, jež se po několika hodinách úlevy vrátila. Hořce se

rozplakala. Ješua k ženě přistoupil a položil jí ruce na ramena. Denní veselí utichlo a místnost, která měla korunovat jejich štěstí, osvětlovala jediná olejová lampa.

„Co tě trápí, Dino?“ zeptal se, ale ani tón jeho hlasu nedokázal utišit nevěstin pláč. Nevnímala jej. Místo aby svou otázku zopakoval, vzal její zmáčenou tvář do dlaní a přinutil Dinu, aby se na něj podívala.

„To ten sen, ten sen,“ zašeptala. Uchopila muže za zápěstí a skryla obličej v jeho dlaních, které v okamžiku naplnila slzami.

„Miriam,“ prudce na muže upřela svůj zrak jako výčitku.

„Co je s ní?“

„Byla v mém snu. Ve snu, ve kterém tě zabili. Blázním? Vypadala přesně jako ona rusovlasá žena. Měla i stejný hlas. Musela to být Miriam. Nikdy předtím jsem ji ale neviděla.“

„Zapomeň už,“ konejšil ji. „Byl to jen sen. Jistě jsi Miriam zahlédla před lety. Teď se ti její obraz vrátil.“

„Mýlíš se. Jako vysvětlení mi to nestačí. Ne, ne, ty jsi neviděl, co já. Nikdy dřív se mi nic takového nestalo.“

Ješua mlčel, ne však proto, že by se trápil. Usmíval se na Dinu, jako by k němu její soužení nedoléhalo, jako by stál proti dítěti, které probudila obyčejná noční můra. Políbil ji na čelo. Byl si vědom své moci. Věděl, co přijde, když nepovolí a nenechá se spoutat Dininou bolestí a obavami. Dina těžce vydechla. Mysl se vyčistila. Najednou si nemohla vzpomenout, proč vlastně tolik plakala, co ji dohnalo k takovému zoufalství. Tvář se rozjasnila.

„Miriam,“ řekl Ješua, aby Dinu vyzkoušel, „je požehnaná žena. Jozue ani netuší, jaké štěstí ho potkalo, když si ji vzal.“

„Ano,“ přikývla Dina, „a já jsem si dobře vědoma štěstí, které potkalo mě. Ale proč tolik mluvíme?“ řekla významně, ale nepohnula se. Vzrušeně čekala, co se bude dít, oproštěna od veškerého strachu a pochybností. Ješua věděl, že se zachoval správně, že jinak nemohl. Prozatím. Uzdravil její mysl. Dinin sen nebyl

podstatný. Šlo o výkřik Temnoty, která o něj nepřestane usilovat, dokud jeho tělo nespočine na kříži, jež Dina ve svém snu spatřila.

Dina se začala ošívát. Netušila, jak postupovat, a tak jen položila svou dlaň na mužovu hrud v místě, kde tlouklo jeho srdce. Ješua ji uchopil za předloktí a přitáhl k sobě. Políbil ji prudce a dlouze, až se Dina zapomněla nadechnout. Překvapeně se od něj odtáhla, pak ale vyprostila svá ramena ze zdobených šatů, jež se svezly ke kotníkům. Vzápětí se k muži znovu přitiskla, aby skryla svou nahotu. Ani si nepovšimla, že plamen lampy zhasl, aniž by se k němu kdokoliv přiblížil.

III.

Den přišel po noci. Když se i ten chýlil ke konci, aniž by kdokoliv novomanžele okem zahlédl, naložila Maria podnos jídlem. Postavila jej na stůl a s rukama v bok stála nad ním, nebyla si jistá, jak s ním naložit. Nejstarší syn Jozue ji mlčky pozoroval, přitom v ústech převaloval pecku olivy, která mu před chvílí málem zaskočila. Maria vzdychala a prsty si mnula čelo, za nímž se hromadily myšlenky, jejichž obsah, jak Jozue dobře věděl, matka dlouho nezadrží. Dobře ji znal. Jen ho mrzelo, že ona nikdy tak dobře nepoznala jeho. Jak by také mohla, když svou pozornost a lásku soustředila na nejmladšího z nich? Jan měl ve hře o matčinu přízeň trochu více štěstí než on. Ale Janovým největším vítězstvím byla jeho bezstarostná povaha. Měl ve zvyku se ničím příliš nezabývat a věci mu i tak vycházely. Žil s lehkostí, kterou mu Jozue tajně záviděl.

Jan tu ale nebyl. Nebyl tu nikdo kromě nich dvou. Maria se konečně nadechla a Jozue věděl, že představení začíná.

„Tolik jsem si přála, aby se tvůj bratr oženil, ale teď nevím,“ spustila.

„Copak, matko, nezdá se ti snad něco?“ zeptal se Jozue, jako pozorný posluchač, a vyplivl pecku, která mu zhořkla na jazyku.

„Jen nevím, jestli si vybral dobře.“

„Tak najednou? Nezdálo se mi, že bys proti Mošeho Dině něco měla. Myslel jsem, že se ti líbí, ostatně jako vše, co bratr dělá.“ Jozue si ta slova nemohl odpustit, avšak k jeho matce stejně nedolehla.

„Neříkám, že proti ní něco mám, ale snad jestli se neunáhlil. Možná si mohl vybrat líp.“

„Jen jinými slovy říkáš, že se ti Dina nelíbí. Tak nezapírej, když je to pravda. Stalo by se poprvé, že tvůj milovaný syn udělal něco, s čím nesouhlasíš.“

Tentokrát Maria synovu uštěpačnou poznámku zachytila a chtěla mu vyčinit, ale Jozue zvyklý na dohadování matku předběhl. „Á... už vím. Ty se bojíš, že ztratíš svého nejvěrnějšího synáčka. Je to tak?“

To Mariu dopálilo. „Jak to se mnou mluvíš, Jozue, nezapomeň, za co všechno mi vděčíš. Nebýt mě, těžko by sis užíval v Jeruzalémě. Jsi hrubý.“

„Ne, matko, jen pravdivý.“

V tu chvíli vešla Miriam v nejpěknějších šatech, jaké na ní Maria kdy viděla. Poznala okamžitě, že vstoupila do rozhovoru, jenž sliboval zajímavé vyústění. Jenomže Miriam se o nic podobného nestarala. Sebrala muži mísu s olivami, kterých od chvíle, co mu ji sama podala, podstatně ubylo, a položila ji na stůl před třesoucí se Mariu.

„Copak vám zase řekl, matko?“

Maria jen mávla rukou a zadívala se na jídlo před sebou.

„Odnesu to,“ řekla Miriam, jako by znala každou ženinu myšlenku. Maria se na snachu překvapeně podívala. Jozue vyplivl pecku z poslední olivy a znuďeně odešel.

„To bys udělala?“ zeptala se Maria a pak rychle dodala, „někdo by na ně měl dohlédnout. Naznačit jim... Je to neslušné, vždyť brzy odjedete a kdo ví, kdy se zase uvidíme.“

„Jen je nechte, matko. Máte veliké štěstí, že si Ješua vybral Dinu.“

„Tak?“ špitla Maria a posunula táč s jídlem k Miriam.

„Tak,“ řekla snacha upřímně a políbila ženu vroucně na tvář. Nečinilo jí to obtíže, protože přesně taková byla.

Matka Miriam říkávala, že rusé vlasy zdědila po Bohu, protože v rodině nebyl nikdo takový. Krásné klenuté obočí stejné barvy, jako její husté vlnité vlasy, bylo její největší pýchou. Korunovalo bílou tvář, na nose a čele pokropenou jemnými pihami, jež ten, kdo ji spatřil poprvé, obvykle zpozoroval až na druhý pohled. Jozue na Miriam však nejvíce miloval její vystouplé lícní kosti, oblá, široká ramena a bělostná ňadra, která, jak říkával, aby ji potrápil, u žádné ženy nikdy nespatriil, a to jich poznal bezpočet.

Miriam se svou krásou zacházela jako s darem, kterého je třeba si vážit, ne se s ním malicherně ukazovat. Tolik se od sebe s mužem lišili, že Miriam dlouhé roky přemýšlela, proč si Jozua vlastně vzala. Snad jí imponovala jeho troufalost. Ta zvláštní troufalost a sebejistota, kterou oplývají venkovští chlapci, když se rozhodnou dobýt svět.

Teď stála před dveřmi rohové zadní části domu, který byl opatřen samostatným vchodem. Položila jídlo na práh a neslyšně se vytratila.

*

Dina zapomněla na okolní svět. Na povinnosti a očekávání druhých, na vhodné a nevhodné. Překvapilo ji, jak snadné to bylo. Lidé tam venku, patřili do jiného světa, do světa, který postrádal dokonalost, jakou ona našla v manželově náručí. Neměla pocit, že ji o něco připravil, že ji zbavil svobody. Naopak, dal jí mnohem víc. Jen to zatím nedokázala pojmenovat ani sama před sebou. Věděla, že to nikdy nikdo nepochopí.

Nemluvili, protože zatím nezbyval prostor pro velká slova, jenž lidské mysli často přitíží, místo aby ji osvobodila pravda, kterou ukrývají. Ješua si jen přál, aby je svět nechal milovat

se jen o trochu déle, aby pro ně ve své krutosti našel několik let navíc. Když do Diny zas a znovu pronikal, prosil sám sebe o odklad, protože představy jsou vždy jiné než skutečnost. Přesto patří k životu, tak jak ho Bůh původně stvořil. Mají skrytou moc proměnit realitu a změnit budoucnost.

Jen jedna věc Dinu překvapila, jak tvrdě muž spal. Kdyby neslyšela jeho dech a nespočinula na jeho vzdouvajících se prsou, přísahala by, že musí být mrtvý. K spánku měla posvátnou úctu. Už jako dítě považovala za nemožné někoho probudit. Když se v dětství uprostřed noci něčeho poděsila, prostála i hodinu nad lůžkem svých rodičů neschopna je vyrušit, aby pomohli zahnat její noční můry.

Teď však byly všechny zábrany minulostí. Pozorovala muže, jak spí, ale sama usnout nemohla. Così jí bránilo. Jako by bylo jejím úkolem bdít, bdít nad jeho tělem, chránit ho, zatímco on bloudí kdesi ve vzdálených končinách. Avšak jeho nepřítomnost Dinu trápila. Pokusila se proto manžela probudit. Dorážela na něj jako hravé kotě, ale Ješua spal dál. Zdálo se, že podstatná část jeho bytosti doopravdy bloudila daleko od ní. Líbala ho na tvář i ústa, na obnaženou hrud'. Nic však nezabíralo. Jen jeho jméno se v nočním tichu bála vyslovit. Snad, aby je nezaslechl nečistý duch a nepoužil je proti němu.

Objala mužova stehna svými koleny a líbala ho na břicho. Pokračovala by ještě níž, ale náhle ji zastavil, když svými prsty zachytil prameny jejích vlasů. Přitáhla se k němu a on ji převálil na záda.

„Kde se touláš, když spíš?“ zeptala se.

„Po hvězdách,“ řekl tak vážně, že mu nemohla než uvěřit.

*

Spánek Ješuaovi poskytoval útočiště, otevíral bránu, kterou mohl nepozorovaně opouštět lidský svět. Vracel ho domů k Otcí,

kterého sám přesvědčil o nutnosti přijmout lidskou podobu, aby mohl učinit, oč se žádný z jeho bratří nikdy nepokusil.

Každé noci tak stanul před Božím trůnem a oslněn jeho všeobjímající září, rozmlouval s Otcem, jenž ani slovy vesmírného jazyka nemohl vyjádřit lásku, jakou k Ješuu cítil. Ješuu bratři, jejichž podoby se vzdal, stáli opodál, aby ani nepatrným šelestem svých mohutných křídel nenarušili jejich rozmluvu.

Ješua Otcí popisoval život, který se rozhodl vést, aby konečně a jednou provždy vrátil planetu lidí do jeho rukou. Do rukou, které vytvořily Univerzum, jaké Ješua znal od svého stvoření. Šlo o dokonalý, nádherný svět, na který lidské bytosti zapomněly. Zapomněly na vše, co bylo smyslem, co bylo pravdou, aby se odevzdaly lži a utrpení. Nic z toho se však nestalo jejich vinou.

Ješua nikdy předtím nepozbyl víry ve své rozhodnutí. Teď však poprvé zatoužil vládnout větší mocí, než s jakou na Zem přišel. Mocí, která by dokázala vše přeměnit jediným jeho nadechnutím. Přál si to z hloubi své nesmrtelné duše, která pozvolna začínala chápat, že úkol, který si sám určil, možná převyšuje jeho možnosti a zcela jistě ho bude stát život. Byl nucen přiznat sám sobě, že pravděpodobně zemře, aniž by odvedl práci, kterou si vytyčil, aniž by zázraky, které vykoná, změnily myšlení lidí.

Uvědomil si, že je nakažen lidskými myšlenkami, tedy myšlenkami těch, kteří ač k Bohu vzhlížejí, jeho pravou podobu nevidí. Stal se člověkem, stal se jím a teď musel nést vše tak jako ostatní. Lež a pomýlenost daného světa byly všudypřítomné a pozvolna započaly ovlivňovat i jeho. Náhle si přál žít klidně, milovat Dinu a už nikdy nepomyslet na velikost, jakou je třeba lidem ukázat, aby prohlédli, aby pochopili, že mohou být jako on, aniž by někomu a něčemu sloužili. Protože Bůh od nich nic podobného nevyžaduje.

Ale když stanul před otcovým trůnem a zahlédl své bratry, jejichž křídla odložil, prohlédl svou slabost, byl znovu odhodlán vše změnit. Rána však byla těžká a beztvářá. Probuzení odnášelo

noční život a byl to právě pohled na Dinu, jež ho vracel k Božímu trůnu. Díky ní věděl, že musí udělat vše, aby žila lépe. Aby se už nikdy nemusela vracet do světa, který v této podobě Bůh nestvořil, aby netrpěla, aby mohla po jeho boku žít věčně.

IV.

Josef si novou snachu velmi oblíbil. Sedával s ní na střeše domu, kam mu nosila jídlo, když zahlobán do myšlenek rozjímal daleko od obav své ženy. Vyprávěl jí o Judské krajině a o březích Mrtvého moře, kde se narodil. Při tchánově vyprávění Dina zatoužila opustit Galileu a vidět jiný svět, než jaký poznala.

Maria věděla o jejich tichém spojení a nesouhlasila s ním. Přišlo jí nevhodné, tak jako všechno, co Dina dělala. Josef považoval za svou povinnost klestít snaše trnitou cestu, kterou si zvolila, když přišla žít do jejich domu. Maria proti svým snachám nikdy nic neměla, žádná z nich si také nevzala jejího nejmilejšího syna. Josef jí často domlouval a přesvědčoval manželku o Dininých kvalitách. Ona ho pak za snahu a náklonnost, kterou k mladé ženě choval, trestala mlčením. Neodpovídala mu na jeho zapálená slova. Naopak Dině přičítala další prohřešek. Nejen že jí Mošeho dcera připravila o syna, obrala ji i o manžela. Josef to neviděl rád. Ale nemohl než vyhrazovat Dině manželčino odmítání svými vřelými sympatiemi.

Maria by nevolila cestu otevřeného střetu. Před snachou vše snašela v tichosti a své odmítání dávala najevo prostou uzavřeností a řídkými slovy. Pochopila, že ve svém boji zůstala osamocena, a tak nemohla než přihlížet, aby z války, kterou Dině

vyhlásila, nevyšla jako odsouzeníhodný poraženec. Protože přesně tak se cítila.

Dina chápala, co k ní tchyně cítí. Proto se jí vyhýbala, aby nedrásla rozjitřené city. Zároveň se s vděčností uchylovala k oběma mužům a tchyni ponechala s jejím odporem samotnou. Věřila, že se vše usadí, že Maria její přítomnost v rodině přijme. Nejpozději až porodí vnouče, kterého si bude jistě vážit, a pak vezme na milost i ji.

I Ješua sledoval počínání své matky s nevolí, na kterou Maria nebyla zvyklá. Nesnažil se jí nic vysvětlovat, protože věděl, že matka na některé věci musí přijít sama. Maria ale po jeho slovech toužila. Chodila za ním a dožadovala se rozhovoru. Z jeho strany však nepřicházelo nic, co by ji uspokojovalo.

„Trestáš mě,“ řekla jednou, když syna pozorovala při práci v dílně.

„Ne, matko, to ty trestáš Dinu,“ odvětil. Odložil dláto na pracovní stůl a přistoupil k ní. Bylo to poprvé po dlouhé době a Maria v duchu děkovala Bohu, že jí vrátil syna. Vzal matku za ruce, aby je políbil. Když to udělal, pokračoval. „Copak nevidíš, že tak trestáš především sebe? Ztrácíš mě snad?“

Mariin němý pohled zíral kamsi za syna. Ješua si povzdechl a pustil ji. Jedna ruka se však znovu vymrštila a uchopila ho za paži, jako by právě procitla ze snu.

„To není tak jednoduché. Ty to nemůžeš pochopit.“

Ješua zavrtěl zklamaně hlavou a vzal prsty, kterými se ho pevně držela, do svých dlaní, jež prací nikdy nezhrubly.

„Nepatřím ti, matko, pochop to. Nejsem tvým vlastnictvím. Všichni jsme jen prostředníci Boží. Život mi dal on, ne ty. Miluji tě, ale musíš vědět, že Dina naplnila mě i tento dům, jak sis přála. Jsi nesmírně vzácná a důležitá, ale ne proto, že jsi matka, ale proto, že jsi. Cožpak nechápeš, že to stačí? Že stačí jenom být? Kdo určil cokoliv jiného?“

„Bůh.“

„Ne, v tom se mýlíš.“

Maria nechápala. Při jeho slovech jí klesla hlava na prsa. Do-
stala, co od syna chtěla, ale ne, co si představovala. Odešla mlčky.
Mlčela pak ještě dlouho.

*

Krev přicházela měsíc, co měsíc. Dina jen velmi těžko skrývala
zklamání. Jeden rok přecházel v druhý a ona nevyřčená otázka
na ni čekala v pohledu každého člověka, se kterým se setkala.
Bála se, děsila okamžiku, kdy ji někdo vysloví nahlas. Toužila se
svěřit se svou bolestí manželovi, ale nedokázala o ní promluvit.
Právě jeho z ničeho nepodezírala. Zdálo se, že snad ani na nic
podobného nemyslí, že netouží po dítěti. Byl klidný, jako by se
ho názory druhých nedotýkaly, jako by nevěděl, že je třeba dětí,
aby byl rod zajištěn, aby se sám nedostal do řečí.

To Dinu nikterak neuklidnilo. Už dávno měla být těhotná
a porodit alespoň jednoho potomka. Zda chlapce nebo dívku, na
tom nezáleželo. Ostatním se to tak dělo, tak proč ne jí? Nemohla
takový tlak déle snášet. Rok a půl uběhl od její svatby a ona stále
nic. Domů k rodičům se vracela čím dál tím méně, aby náhodou
matka na její neschopnost nepoukázala. Mrzelo jí to kvůli otci,
ale nemohla si pomoci.

Bylo jí zatěžko stýkat se s ostatními ženami z vesnice. Její
trýzeň nabývala nezvladatelných rozměrů. Několikrát již chtěla
promluvit, ale nenašla odvahy. Bude lepší jim to nepřipomínat.
Vysvětlovala si svou zbabělost. S tchyní se vztahy zlepšily, ale
ani to jí nedodávalo odvahy. Přesto měla pocit, že nevyslovené
by mělo být vysloveno.

Ješua dobře věděl, co Dinu trápí, přesto mlčel. Nechtěl, aby
věděla, nakolik v ní může číst.

Při jednom z šabatů na sklonku zimy to Dina nevydržela.
Když Josef odříkával slova modlitby, nahradila jeho posvátné

věty svými. Jen co promluvila, zachvěla se světla všech lamp v místnosti.

„Vím, co si myslíte, vidím to na vás. Ale já za to nemohu, nebo snad ano?“ Bolest se jí vzpříčila v krku. Pohlédla na manžela a rozplakala se.

„O čem mluvíš, Dino?“ řekl Josef, stále ještě překvapený z ne-nadálého přerušení.

„Na tom snad nesejde,“ postavila se prudce Maria. „Nejprve je třeba dokončit obřad. Chceš snad na nás seslat hněv Boží?“

„Stačí, matko,“ postavil se proti ženě Ješua. „Boha nezajímají naše modlitby, ne takovéto. Jen jí svými slovy ještě přitěžuješ. Copak nevidíš, jak se trápí?“

V jeho matce zaškubalo. Nevěděla, zda zůstat nebo jít. Josef ženu chytil za ruku.

„Jen si sedni. Dina vysvětlí, proč to udělala, a Bůh nám pak jistě odpustí.“ Maria se tedy posadila.

„Tak, dítě, cos chtěla říci?“ obrátil se Josef na Dinu, která mezitím zastavila proud svých slz. Okamžik mlčela. Chladné ruce měla složené v klíně, připravena ucuknout, kdyby se jí Ješua chtěl soucitně dotknout. Byla obětí jejich očekávání, byla v právu.

„Chtěla jsem vám říct, že stále nejsem těhotná a možná nikdy nebudu. Vím, že mi to máte za zlé. Je to má povinnost. Chápu vás, ale já za to nemohu. Opravdu ne.“ Poslední slova přehlušil nový příval slzí a bezmoci. Náhle Dině došlo, jak se zostudila. Nejen před nimi, ale i před Bohem. Rychle se postavila a se skoro neslyšnými slovy omluvy se vytratila.

*

Dina seděla potmě u otevřeného okna a pozorovala měsíc. Při pohledu na temnělou oblohu si přišla ještě více bezmocná. Žmoulala v rukou lem šatů a nervózně sebou škubala. Na další rozvíjení myšlenek nezbyvaly síly. Neměla s nimi tak hovořit.

Vždyť to byla ona sama, kdo se nejvíce zlobil, kdo se nejvíce trápil. Mohou si myslet, co chtějí, dokud to neřeknou nahlas. Pak je to jen jejich věc. Ale opravdu tomu věřila?

Dveře do místnosti se pomalu otevřely. Dina dělala, že si Ješua příchodu nepovšimla. Její předstíraný nezájem však neměl dlouhého trvání. Přiběhla k němu, klesla na zem a objala jeho kolena.

„Odpust, odpust, odpust,“ odříkávala. Ješua se k ní sklonil, aby jí pomohl vstát. Odhrnul slzami splepené vlasy z tváře.

„Nemám ti co odpouštět,“ objal ji. Dina se ho nechtěla pustit, a tak pokračoval s její hlavou na rameni. Dinino sevření zesilovalo a on šeptal do jejích rozčuchaných vlasů.

„Dítě se narodí, až přijde ten správný čas.“

„Co je na tomhle čase nesprávného?“ ptala se.

„To ví jen Bůh.“

„Mluvíš stále o Bohu, jako bys věděl, co si myslí.“

„Není to těžké uhodnout. Většinou jde o opak toho, co si myslíme my.“

To Dinu pobavilo. A Ješua s úlevou pocítil náznak jejího úsměvu.

„Co mám ale říkat lidem? Jak se mám tvářit?“

„Zapomeň na druhé. Nic jim do toho není, ať si dělají, co chtějí. Nikdo ti nebude nic vyčítat, pokud si to nebudeš vyčítat ty sama.“

Dinu jeho slova stále neuspokojovala. „Kéž by to bylo tak snadné. Ty děti rodit nemusíš. Je to má povinnost. Toužíš jistě po dětech.“

„Jde o povinnost, kterou si vymysleli lidé ze strachu z budoucnosti a vlastní smrti. Nechci, aby se naše dítě narodilo z takových pohnutek. Ty nemáš žádnou podobnou povinnost, rozumíš? Bůh jen chce, abys byla šťastná a radovala se z toho, že tě miluje a pokud mu to dovolíš, vykoná pro tebe zázraky.“

„Už zase mluvíš za něj. Bůh přece řekl, že se máme rozmnožovat.“

„Řekni, za koho teď mluvíš ty?“

„Tak je to psáno.“

„A kdo to napsal?“

Dina zvedla hlavu, ale pro samou tmou nemohla manželovi pohlédnout do tváře.

„Pohleď,“ řekl a mávl rukou do prázdna. Ve stejném okamžiku se rozsvítila lampa. Dina od manžela překvapeně uskočila a mhouřila oči do světla.

„Jak jsi to udělal?“ zalapala po dechu.

„Je to v mé moci, kterou mi propůjčil Bůh, jako každému, kdo uvěří.“

„Uvěří čemu?“

„Pravdě.“

Dina stále nechápala a byla rozhodnutá se mu vytrhnout, když se k ní znovu přiblížil. Chtěla pokračovat ve svých otázkách. O jaké pravdě mluvil? Ješua jí to však neumožnil. Uchopil ji kolem pasu a políbil tak mocně, že na všechny otázky rázem zapomněla.

V.

Ješua vstal následujícího rána brzy. Když osamocen vystoupal do hor nad spící vesnicí, slunce ještě nevyšlo. Vzduch byl chladný. Stál na hřebenu a shlížel na krajinu, jež byla jeho domovem. Vnímál ji tak, ač věděl, že pochází odjinud.

Neotočil se hned, sotva zaslechl kroky, které se k němu pomalu přibližovaly. Kamenitý povrch je nedokázal skrýt. Zavřel na okamžik oči, sklonil hlavu, a pak se konečně obrátil, aby pohlédl do tváře honosně oděnému muži.

Cizinec, asi šedesátiletý muž, byl oblečený v bílém plášti. Vypadal jako Říman. Prošedivělé vlasy mu cuchal vítr. Hladce oholená tvář s jemnými rysy budila důvěru, kterou však Ješua nepociťoval. Cizinec byl menší než on, ale o to více se vyvyšoval pohledem zelených očí, ve kterých Ješua mohl číst, ale pocit odporu, který v něm příchozí vzbuzoval, mu to nedovolil.

„Přišel jsi sám,“ řekl cizinec a zadíval se na vesnici pod nimi. „Spí,“ pokračoval, „a spát budou i dál a ty na tom nic nezměníš.“

„Mýlíš se. Oni se probudí a budou mě následovat.“

„To nepopírám, ale přitom budou stále spát. Ty jim odhalíš svou moc a oni tě budou uctívat. Ale doopravdy tě nepochopí. Nemohou. Má moc je na této planetě větší než tvoje. Nezmůžeš nic.“

„Dokážu ti opak,“ bránil se Ješua a přiblížil se k muži o několik kroků. „Já je vyvedu z Temnoty. Ukážu jim cestu a ty s tím nic nenaděláš.“

Muž se pousmál. „Nezpochybňuji tvé schopnosti ani budoucnost, která bude možná podobná tvým představám. Jen ti chci říct, že ani tak neuspěješ, protože oni sami si to nebudou přát.“

„Ne, to ty si to nepřeješ.“

„Oni se mě dobře naučili znát. Už jim nemusím nic říkat. Poradí si sami. Jsou tak učenliví. Zůstanou ve stínu, protože ve stínu je vždy příjemněji než na přímém slunci. Budou ti naslouchat, ale nikdy tvá slova nevztáhnou na sebe, protože tvá pravda jim zůstane vzdálená.“

„Zlomím tvou moc. Proto jsem přišel.“

„Stále to nechápeš. Oni mají vlastní moc. Naučili se jí ode mě, od světa, který jsem stvořil, když jsem ovládl tuto planetu. Teď si vystačí sami. Zapomněli na Boha.“

„Ano, zapomněli, ale já jim ho připomenu, naučí se ho znovu milovat.“

„Nenaučí, protože si myslí, že ho nikdy milovat nepřestali.“

„Ukážu jim pravdu. Je jasná, jasnější než lež, které se od tebe, Lucifere, naučili.“

„Ale oni nestojí o tvou pravdu, proto tě nakonec umlčí.“

„To není jisté. Je to jen jedna z možností.“

„Ale já ji vidím jasně. Měl bys zůstat, kde jsi. Otec ti nic vyčítat nebude. Bylo to tvé dobrovolné rozhodnutí.“

„Neudělám nic z toho, co mi radíš. Věřím jim a oni také uvěří. Ne mě, ale Bohu.“

„Můžeš prožít spokojený život. Sám nakonec pochopíš, že tvůj boj by byl marný. Vzdej se, dokud je čas. Zabijí tě. Udělají to sami bez mé pomoci. Nenechají si rozbít svět, který jsem tak umně vystavěl.“

„Odejdi. Mě nepřesvědčíš.“

„Jak chceš. Až budeš umírat v těch největších mukách, budu plakat. A to se stane poprvé a naposledy. Uvidíš mé slzy a pochopíš, jak dokonalý svět jsem stvořil. Oni si ho nenechají vzít, ať jim budeš nabízet cokoliv.“

Ješua osaměl. Padl k zemi a rozplakal se. To nemůže být pravda. Otroci musí vědět o svých okovech. Musí se chtít osvobodit. On neměl pravdu a já to dokážu!

*

Dina proseděla u lůžka nemocného celé hodiny a čekala, až Ješua nabude vědomí. Pastevci ho našli v horách. Měl horečku a blouznil. Dokola opakoval nesrozumitelná slova. Maria bědovala. Myslela, že je posedlý. Její snacha věděla své. Nechala Josefa, aby svou ženu ukonejšil a sama se starala o manžela. Nechtěla, aby se kdokoliv o jeho stav zajímal více, než bylo nutné. Nestrachovala se však o něj méně než ostatní. Věřila, že horečka ustoupí a vše bude jako dřív. Vysvětlí se to.

Zatím co omývala jeho tělo, přemýšlela nad jejich posledním rozhovorem. Chyběl jí klíč, pomocí kterého by vše pochopila. Cítila jej na dosah ruky, stále ji však něco bránilo a drželo zpátky. Byla si jistá, že je jediná, kdo zná alespoň část Ješuaova tajemství. Tušila, že je v jeho moci mnohem víc než rozsvítit svíci pouhým pohybem ruky, ale bála se na to pomyslet.

Litovala, že toho rána nebyla s ním. Namísto tvrdého spánku mohla být svědkem události, která manžela přivedla do stavu, v jakém ho vesničané objevili. Za zavřenými dveřmi vnímala nervózní a nedůvěřivé pohledy, které toužily po vysvětlení, jaké jim ona dát nemohla, pokud se nemocný neuzdraví. A tak jen tiše seděla a polykala slzy místo jídla, které odmítala.

Již svítalo, když Ješua nabyl vědomí. Dina usnula u jeho nohou stočená na cípu příkrývek, do nichž ho starostlivě zabalila, aby netrpěl nočním chladem. Jemně se prsty dotkl Dininy tváře.

Pomalou otevřela oči, neschopna se rozpomenout, kde vlastně je a co ji přimělo, aby strávila noc tak nepohodlným způsobem. Zvedla hlavu, a když do její zmatené mysli pronikl obraz zotavujícího se muže, vděčně se usmála a narovнала si ztuhlá záda. Přehoupla se přes ležící tělo a položila se po Ješuoově boku tak, aby mu viděla do tváře.

„Jak se cítíš?“ zeptala se.

„Je mi dobře. Co se stalo?“

„Byl jsi skoro dva dny v bezvědomí.“

„Ale jistě,“ odvětil Ješua a promnul si orosené čelo, jako by se rozpomněl.

„Co se ale stalo přesně, víš nejspíš jen ty.“

„To dává smysl,“ usmál se na ni, ale Dina na tom nic zábavného neviděla. „Nač si vzpomínáš?“

„Mluvili jsme,“ odvětil, jako kdyby se tím mělo vše vysvětlit.

„S kým?“ Dina zbystřila a opřela se o loket, který tak zaryla Ješuoovi do žeber. Zaúpěl.

„Promiň,“ políbila ho.

„Nic se nestalo... Je to složité.“

„Složité? Řekni mi, co se přihodilo, musíš to vysvětlit.“

„Chceš vysvětlení? Ale všechno se slovy vysvětlit nedá.“

„A jak tedy?“

Ješua se posadil. Dina ho sledovala s obavami. Zdálo se jí, že je to poprvé, kdy k ní není zcela upřímný. Muž se natáhl po lampě, která se sama od sebe rozsvítila a vklouzla mu do ruky jako živá. Dina se prudce posadila. Beze slova jí podal lampu, aby ji podržela. Zaraženě to udělala. „Světla je dost,“ řekla jen.

„Ale ne na tohle.“

Vzal do dlaní její levou ruku. Na hřbetě se skvěla jizva, kterou si udělala v dětství. Pozorně ji prohlížel, jako by ji viděl poprvé. Pak jizvu zakryl dlaní. Když ruku odtáhl, po jizvě nebylo památky. Dina zírala střídavě na manžela a na hřbet své ruky. Vše se začalo propojovat.

„Hovořil jsem s Ďáblem, Dino, pravým vládcem tohoto světa. Můj Otec, Všemohoucí Bůh, mě stvořil z čirého světla a záře své nekonečné moci a lásky, stejně jako mé bratry. Patřím mezi archanděly, mezi ty, kteří jsou Bohu nejbližší, když stanou u jeho věčného trůnu.“

Dina zaryla nehty do Ješuoovy obnažené paže a zajíkla se bolestí, jako by ublížila sobě. Pomalu stisk ženiny ruky uvolnil a políbil ji. Vyšklubla se mu a vyběhla ven ze stavení. Zastavila se až na ulici. Těžce dýchala. Složila ruce na prsa, roztrásla se zimou i vzrušením. Ješua přinesl kožešinu a zabalil ji do ní. Otočila se k němu.

„Ale co to všechno znamená?“

„Znamená to jen, že tě miluji, jako Bůh miluje tento svět, který je na čase vyvést z Temnoty.“

„Chceš se postavit Římanům?“

„Ne, chci jít ještě dál. Lidé věří mnoha nepravdám. Musí konečně uzříť pravdu a osvobodit se. Proto jsem tady, abych jim ukázal cestu.“

„Pak se tedy bojím jediné věci, že mě o tebe svět připraví.“

„To se nestane, přísahám.“

*

Neminul den, aby Dina nemyslela na to, co jí Ješua prozradil. Pokud ho do té doby vnímala jinak než všechny ostatní, jak se k němu měla postavit teď? Byl ještě člověkem?

Když neměla nic na práci, pozorovala ho. Ješua dělal vše, jako ostatní. Potil se při opracovávání dřeva, jedl a spal. Přesto se na něj jako na člověka, nerozeznatelného od všech ostatních, dívat nedokázala.

Časem se s tím sžila. Cítila se vyznamenaná. S Bohem od toho rána nepromluvila. Najednou nevěděla, jak ho oslovit, jak s ním hovořit. Vše, co se od dětství učila znát, ztratilo svůj význam.